

پانتایی جهنگ و کاریگهریتی گوتار...

ههلو بهرزنجی ۲۰۲۲/۵/۲۵

وتارهکهی چهرچل له پهرلهمان له سهردهمی دووم جهنگی جیهانی دا، بۆ گهلهکهی که وتی: " من تهنیا فرمیسک و خوینم ههیه پیشکەشتان بکهه"!!! بهناوبانگه... ناخر ههردوو وشهی فرمیسک و خوین تهواوی چهرمهسهرییهکانی جهنگیان له خوگرتهوه، بۆیهکا پهیامهکهی ناوبراو زۆر بهخیرایی گهیشته جیی...

لهوتهی شهری داسهپاوی رووسیا بهسهر ئۆکرینا کلپهی سهندوو، ناو و پرۆل و سهرکردایهتی فۆلۆدیمیر سیلینسکی Wolodymyr Selenskyi / بۆته جیی سهرنج و باسی جیهان. ئهم سهرهک کۆماره، ئهگهرچی کهسایهتییهکی هونهرییه، لی توانیویهتی سهرکردایهتی ولاتهکهی بکات و لهسهخترین پرۆهکانی پیندا تیدهپهری و لیهاتوانه بهریوهی بهری. کاتی مرۆ به دیکهتهوه گوی بۆ قسه و وتارهکانی دهگری و سهرنج دهدهیته ههلوئیستی و بیر له هزر و بیرکردنهوی دهکتهوه، دهلیت: بهراستی شایسته ئه ناوبانگه جیهانییه که بهدهستی هیناوناوه و دهگری و ههقه! بۆ لیوه فیربوون، پهروک لهم کهسایهتییه دادرین.

سیلینسکی.. له یهکهه چرکهساتی شهرهکهوه له رۆژی 24.32.2022 مه قسه بۆ نهتهوهکهی دهکات، پهیههکانی بۆ گهوره و بچووک و ژن و پیاو و قوتابی و سهربازه... متمانهیان پێ دهبهخشێ و نایهلی ئیرادهیان تیک بشکێ و وره بهرز رایان دهگری و هانیاں دهکات بهرگری له نیشتمانهکهیان بکهن و هیواي سهرکهوتنیاں دهنته بهر.. که بۆ جیهانیش دهکات، بهراستی قسهکانی ئاراستهی جیهان دهکات. له دههراگی وێژدانیان دهکات، له کایهی میژوو دهیان دوینی و لاپهه رهش و تالهکانیاں وهبیر دینیتهوه، ههست و نهستیان وهئاگا دینیتهوه .. روو له ههموو توێژ و دهستهوتاقمیکي کاریگهر دهکات، شهرم له جیهانیش ناکات و به دهنگی بهرز رهنه دهگری و داوا دهکات رووسیا وهتاق بخهنهوه و گهماروی توند بخنه سهری..

سوالی جیهانیش دهکات بۆ بههانا هاتنی نهتهوه و نیشتمانهکهوهی و بهدهستهینان پشتیوانی دوستان و مسۆگهرکردنی سهرکهوتن..

با سهرنج بدهینه دوا وتاری له کۆر بهندی ئابووری جیهانی WEF که نیستا له دافوس / سويسرا بهریوه دهچی . دیاره ههموو بهشداریهکانی له ریگایی پهیامیکی فیدیوییهوهیه .

داوا دهکات: "ئەو گەمارۆ کەمەى خراوتە سەر رووسیا بەس نىيە و پىويستە گەمارۆ بخريته سەر سەرچاوهى وزهى رووسيا". که تا ئىستا سەرچاوهى پۆتینه بۆ دريژەدان بە شەرەکه. هەر ليرەدا داوا لە جيهان دهکات: "بين بەشداری لە بيناکردنەوه و دروستکردنەوهى ئۆکراينا بکەن، بەو پارەى رووسيا که سەر کراوه."

باس لەو گرانيه دهکات که خەريکه دەبیتە مەترسى قران و برسیتی لە جيهاندا. ئەفەریقا که کيشوهر يکه بەرەو وشکبوونەوه و قاقرى دەچى، بە پىي راپۆرتيکى Oxfam & Save The Children هەر 48 خولهکيک لە برساندا مندالیک دەمرى، ئىستا بە هۆى شەرەوه که دەرفەت نىيە دانەوئەلهى ئۆکراينا و رووسيايان وهک سەرچاوهى خۆراکى ژيان بگاتە دەست دانىشتوانى ئەم کيشوهره. تاوانەکش دەگير يتهوه بۆ رووسيا که رى بە کەشتيیهکانى نادات، دانەوئەله بگويژنەوه بۆ بازارمکانى جيهان...

دەلى: "شەر هەتا ئەو کاتە بەردەوام دەبیت، که جيهان بازرگانی لەگەل رووسيا دا بکەن" ئەمە قسهى پاريزگارى کييف، ف. کليچکويه. پيشتريش لە چاوپيکهوتنيکدا وتويەتى: "شەر تانک و توپ و تەکنەلۆژياى سەربازى يەکلای ناکاتەوه، بەلکو ئيرادهى مروق، که ئيمە خاوهنين بريارى لەسەر دەدات و دەباتەوه."

هەتا ئىستا سىلینسکى نزيکهى 150 وتارى داوه، بە جياجيا بۆ زۆربهى ولاتان، لە بەردەم پەرلەمانى ولاتانى ئەوروپا، ئەمەريکا و ژاپون.. دوینی لە دافوس و پيش چەند رۆژى لە فيستيفالى سينەمايى کان و زۆربهى بۆنه سياسىي و کولتورويهکانى جيهاندا وتارى داوه.

بى هيج کيشهيهک وتارەکانى بەشى کتیبى باش دەکەن، هەر بۆيه لە ئەلمانیا دوو کتیبى گرنگ لە بەهيز ترين وتارەکانى بۆ ميژوو دەردەچیت. بە ناوى "دە وتارى دژ بە جهنگ Droemer". "دەرى دهکات و کتیبى دووم بەناوى "بۆ ئوکراينا- بۆ نازادى" دەزگای Ullstein دەرى دهکات، که ۲۴ وتارى لەخۆى گرتووه و دواترينيان لە 30.3.2022 دا پيشکش کراوه. داهاى ئەم کتیبانەش بۆ پيداويستيهکانى گەلى ئۆکراينا تەرخان دەکريت و سەفارتى ئۆکراينا لە پاريس سەرپەرشتى دهکات... سىلینسکى.. لەوتەى جهنگ هەلگيرساوه بە فانیلهيهکى رەنگ سەوزى زەيتونيهوه بە نالای ولاتەکهيهوه، بە رووخسارىکى نيو بەرهى جهنگهوه زۆر بە سادەيى و ساکاريى دەردەکهوى و سەرشان و ملی بە مەداليا و نيشانەى جۆراوجۆر نەرازاندۆتەوه، وهک ئەوهى فشه مارشالهکانى رۆژەهلاتى نيوين خۆيانى پيوه بادەدەن..

لەگەل ئەوهشدا که لەژير ئاگربارانى بەردەوامى موشەک و بۆمبارانى هيزه ئاسمانى و سەرزەمىنيهکانى رووسياى، بە ئارامى و لەسەرخۆيى دەردەکهوى و دەدوى و وتار پيشکش دهکات.. ئەم ئارامى و لەسەر خۆيهى سيفهتیکى دیکهى ئەرينيه و بۆته جيى بايهخ و سەرنجدانى جيهان و مايهى سەرچاوهى وزه و ورهى بەرزى گەلهکهى... لەم دۆخه دژوارەدا زۆربهى وتارەکان بۆ خۆى دەيان نووسى و راويژکارەکانيشى هاوکارى دەبن..

بەرەوى ناوخۆدا بەردەوام جەت لەسەر يەکتى و يەکگرتويى ئۆکرايناييهکان دهکات و داوايان ليدەکات ئەم چەكى يەکگرتنه دروست بکەن و بپاريزن بۆ بەرەنگار بوونەوهى داگيرکاريى و بە رووى جيهانيشدا داواى کۆمەک و بۆ نەتەوه و نيشتمانەکهى دهکات و سزا و گەمارۆدانى رووسياش خواستیکى تری بەلگەنويستيتى و بانگەواى وهستاندنى شەرەکش دهکات، بى ئەوهى چۆک دا بدات بۆ دۆژمنهکەيى و هەر بريارىکى ناشى و شەريش بە دەنگى گەلهکهى بەرپوه دەبات، که پىچەوانهى رووسيايه، که لە حەز و ئيرادهى پۆتیندا خەرتەوه. رووسيا هەر ئەوهى دەوى دارودەستهيهک لە ئۆکراينا دەسەلات بەدەست بگرن، دەستچینی مۆسکو و کوتەکی دريژى پۆتین بن و بەکريگيراوى رووسيا و هەرگيز بير لەوه نەکهنەوه سەربەخۆ و ئازادانە بريار دەن.

سینلینسکی داواکانی له حکومت و دهمه لاتداران و سیاسیهکان و روشنبیران و هونهمندان و سینهماکاران و موزیکژنان و وینهکیشان دهکات، به دهمه لات و حکمته و هونهر و پیشهکهپان پشتیوانی بکهن له ئوکراینا ..

دهلی: " موزیکهکهمان هیلهکی خویاراستنی لهبهرادیه لهبری Smokings ، داوا دهکهم: له توره کومه لایهنتیهکان باسی میژووی شههکهمان بکهن! راستیهکان بگپرنهوه، بهههر شیوه و شیوازیک دهتوانن پشتیوانیمان بکهن، بیدهنگیمان ناوی... "

له وتاریکیدا له فیستیفالی سینهمایی Cannes باسی فلیمهکهی Apokalypse Now و تاوانهکانی ناو قینتام وهبیر دینتتهوه.. به گالتهجاریهکهوه پهپام بو پوتین دهنیژی و دهلی: " سبهی بهیانی حزم له بونی ناپالم" ه.. فیلمی بهناوبانگی چارلی چاپلن The Great Dictator به بیر بهشداربووان دینتتهوه و دهپرسی: " نایا کاتی دیکتاتوریی ههیت! دهیت سینهما بیدهنگ و قروقپ بیت!! .. نهگهر شهریکی نازادخوزانه ههیت!! رهوايه سینهما بیدهنگ بیت!؟.. دهلی" نیمه پیویستمان به (چاپلن)یکی نوییه تا پیمان بلئی ههنوکه سینهما نابیت بیدهنگ بیت.. "

سینلینسکی.. سهروک کوماریک له ههموو ناستهکاندا دهزانی به چ شیواز و میتودییک بو گهلی خویی و جیهان دهویتی.. ههر بویهشه سوز و سیمپاتی و پشتیوانی حکومت و میلههتانی زوربهی جیهانی بهدهست هیناوه و سهرکهوتوانه هاتوته پینشی.

له 17.3.2022 به وتاریکی 15 خولهکی له پهرلهمانی ئەلمانیایا، ئەم و لاته گهوره و بههیزه ی ههژاند... لیره نازار و ژانهکانی سهردهمی جهنگی سارد و دیوارهکه و دوو دهولتهی ئەلمانیایا وهبیر ئەم گهله هینایهوه، که تا سالی 1989 دریزه ی کیشا... بهتوسهوه رووی له راویژکاریی ئەلمانیایا Olaf Scholz کرد- ئەم راویژکاره که سهر به پارتی سوسیال دیموکراته و کهمیک لهژی کاریهگریتی بیرکردنهوه و ههلوپستی نهیینی بهرژهوه ندپهستی کونه راویژکاری ئەلمانیایا Gerhard Schröder دایه که ناوبراو بهرژهوه ندیهکی گهوره ی لهگهل Putin دا ههیه و له پرۆزه ی گهوره Nord Stream2 دا پوستی راویژکاری ههیه و ریگری لهوه دهکات چهکی قورس بنیردری بو ئوکراینا- سینلینسکی وته بهناوبانگهکهی سهروکی ئەمهريکا Ronald Reagan دههاتهوه به روویان دا، که داوا ی رووخانی دیوارهکهی له گورباتشوف و هونیکهر کرد و دهلی: " ئەو دیواره بروخنین" واته ریگه بده چهکی قورسمان بو بیت با ئەو دیواره ی شهری پوتین بروخنین بو ناشتی ..

پیویسته بوتری پیدانه ههلوپستی حکومتی ئەلمانی له ئەوروپادا لهههههه شهری ناوبراو لاوازه، به هۆکاری نابووری، که نزیکهش % 60 ریزه ی گازی له رووسیواوه بو دیت . ههندی هۆکاری میژوویی و جوگرافیایی و سیاسی و ئایدولۆژیش، بوونهته ریگریکی تهواو له بهشدار ی چالاکی ئەلمان لهم شهردا، به پشتیوانیکردنی ئوکراینا.

شایانی باسه، سهرهک کوماری ئەلمانیایا Frank-Walter Steinmeyer که سهر بههههه پارتی شهرویدهر و شولسه/ سوسیال دیموکرات و بهشداره له پرۆزهکهی نورد ستریم دوو دا، ویستی سهردانی ئوکراینا بکات، سینلینسکی رهتی کردوه و به راشکاوی وتی: " تۆمان نامانهویت بیت و پینشووازیت لی ناکهم!.. کهسیک با بیت/ راویژکار که بریاری چهک ناردنی بهدهسته" . ئەمهیه ههلوپست و ئیمانی بهرز و باوهر به دۆزی خۆت و ریزگرتن له کیشه و خاک و نهتهوه و بوون و ناسنامه ی خۆت.

لهوتارهکهی 23.3.2022 له پهرلهمانی فهرنسا کاولکاری ئوکراینا دهچوینی به کاولکاری Verdun که لهیهکهه جهنگی جیهانیدا خاپوور کرا. ههر لیره له فهرنسا نامازه به دروشمه گهوره سیکوچههیهکهی شهروشی فهرنسا(نازادی، یهکسانی و برایهتی) دهکات! دهلی: " ئوکرایناییهکان چاک دهزانن بههای ئەم دروشمه لای فهرنسییهکان چند بهرز و بهنرخه" ... ههر لهم میانهدا گوتهکانی چهرچل و شکسپیر به بیر دینتتهوه " ههپین یا نهپین " : ئەوجا رۆلکی ئەکتهری بهناوبانگ جۆن پلۆ موندۆ بهبیر دینتتهوه.. دهلی " گهر لهم شوینهدا نهیت، ئەی من له کویدا ئەم وشه بهینمهوه یاد که هی بهریتانیای گهورهیه.. "

و پيش ناکهون.. وه ههروههها بو نهوهی چیدی خوینی رۆلهکان به خۆرایي نهرژي، پيوسته ري له بازارگانی شهر و داگیرکاری بگرن و گوشار بو سهر حکومت و دهسهلاتی خویان بهینن، چارهسهریکی بنهبری نههم پرسه بکهن. کوردیش پيوسته بیته خاوهنی ماف و دهسهلاتی خوی و سهقامگیری و تهبابی بال بهسهر ناوچهکهدا بکیشی؟!...

یاخود کورد هه نهوهی کردوه: شهرمنانه دهستی رازی بوون بو تاوان و ستهمهکان بهرز بکاتهوه. نه خوی بزانی چی دهویت و نه دوست و دوژمن لئی حالی بن!! دهییت هه سرود و گورانی بو پیکهوه ژيانی درۆزنانه و نابهرانبه بکات لهگهل داگیرکهری بکوژ و خویناویدا و به فشه ماف رازی بیته، که نهویشی پی رهوا نابینن. به دهبرینیکی تر، گوتاری کوردی هیلی توخی کیشاوه لهنیوان خوی و نهوانی داگیرکهر و دوژمن و بیگانهدا!..

باشه نهوه دهبینن سهربازیکی داگیرکهری رووسی لهسهر کوشتنی تاکیکی ئوکراینایی سفیل چ چارهنووسیک رووبهرووی بووه... دهسهلاتی ئوکراینیا چون مامهلهی کرد.

ئایا بکوژانی کورد چ کاردانهوهیهکی ههبوو، ههیه بهرانبه به : داگیرکهرهکانی، بهرپرسه بالاکانیان، نهوه فرۆکهوانانهی بومبارانی ههلههجهیان کرد، ههلوئیستمان چ بوو بهرانبه بهرپرس و نهفسههه پله بالاکانی پالوهانهکانی نهنفال و ویرانکهرانی کوبانی و خوینریژانی سنهی خویناوی .

مشتی له ناوهکانی ((نهتاتورک و سهدام و نهسهد و خومهینی و نهردوغان، زهعیم سدیق و عهلی کیمیایوی و نزار خهزرهجی و وفیق سامهراپی و تاریق رهههزان و ناغایانی بهنی سهدر و خالخالی و جهعفری و سهحراوی... و هند)) تراژیدیای میژووی نهتهوهی کوردی ستهم لیکراومانه .

حهکیم کاکهومیس جوانی پیکهوه ، له رۆمانی تهونی جالجالۆکهدا له زمانی "ههقهلی" یهوه دهنووسی :

قهیدی چیه؟! .. من یهخسیری جهنگم و له بهرهی شهردا گیراوم! نهختیکی دی ، وهک

نهفسههه زلهکهی بهعسم لی بکهن! ریبازی شوهرشم بو روون بکهنهوه و نازادم کهن!

دهبی نهوهندهی نهویشم رهوا نهبینن"؟!..!

سهرنج: سوود وهرگیراوه له چهند وتاریکی رۆژنامهی تاکهسشپیگل و بینینی چهند گوتاریکی فیدیوی سنلینسکی...